

Działalność Komisji Numizmatycznej w 2010 r.

W minionym roku Komisja Numizmatyczna przede wszystkim zorganizowała wraz z Muzeum w Nowej Soli kolejną ogólnopolską sesję numizmatyczną (zob. sprawozdanie wyżej), która stanowiła jednocześnie formalne posiedzenie naszego grona. Nie ograniczyło to otwartych zebrań naukowych, których odbyliśmy poza tym cztery. Każde z nich miało w programie dwa referaty. Pierwsze, 5 lutego, przyniosło bardzo ciekawe wystąpienie Mateusza Woźniaka z Muzeum Czapskich w Krakowie o „Monetach z badań wykopaliskowych na krakowskiej Skalce”. Monety późnośredniowieczne i nowożytnie pochodzą prawdopodobnie z wtórnego złoza czerpanego z sadzawki św. Stanisława, mają więc charakter znaleziska kumulatywnego o niezwykłym charakterze i randze. Sam materiał okazał się również bardzo interesujący i poszerzający wiedzę numizmatyczną.

Na tym samym zebraniu Adam Kędziński z placówki Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Kaliszu przedstawił część swojej przygotowywanej pracy doktorskiej zatytułowaną „Metrologia młodszych typów denarów krzyżowych (na podstawie materiału ze skarbu ze Słuszkowa)”. Prawidłowości wagowe i wyniki analiz zawartości srebra znacznie rozszerzyły wiedzę o tych monetach z końca XI wieku i umożliwiły nową ich interpretację.

Na drugim zebraniu, 31 maja 2010 r., prof. Włodzimierz Godlewski z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego omówił swoje — głośne w prasie — odkrycia na terenie egipskiego wczesnochrześcijańskiego zespołu monastycznego: „Monety i stemple mennicze z badań

wykopaliskowych w Naqlun”. Fascynujący materiał pokazywał rolę pieniądza w tym ośrodku i zaskakujące znaleziska, jak właśnie stemple mennicze. Następnie Borys Paszkiewicz z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego w referacie „Jedna czy wiele reform groszowych Kazimierza Wielkiego?” próbował zrewidować wiedzę o działaniach monetarnych ostatniego Piasta na polskim tronie.

Pierwsze posiedzenie po przerwie wakacyjnej, 15 października, rozpoczął Adam Kędziński omówieniem kolejnego bloku zagadnień z przygotowywanej rozprawy: „Obieg pieniężny w Polsce na przełomie XI i XII w. na podstawie skarbu ze Słuszkowa”. Zarysował słabo dotychczas rozpoznane zagadnienie dwoistości obiegu pieniężnego denarów krzyżowych i emisji władczych. Potem Zbigniew Bartkowiak z Muzeum Archeologicznego w Poznaniu przedstawił referat „Półgroszki Władysława Jagiełły typu XI w świetle analizy statystycznej”. Zastosowanie metod statystycznych do badania masowych emisji monet — a półgrosze Władysława Jagiełły są chyba pierwszą z nich w Polsce — wciąż wydaje się niewykorzystaną możliwością rozwoju badań numizmatycznych, co referent przekonująco wykazał.

Czwarte posiedzenie, niewiele po sesji nowosolskiej, 17 grudnia rozpoczął dr Witold Garbaczewski z Muzeum Narodowego w Poznaniu tematem: „Historia sztuki i numizmatyka — perspektywy zbliżenia na gruncie badań ikonograficznych” Proponowane przez autora nowe interpretacje zagadkowych motywów ikonograficznych, nie tylko na monetach wczesnośredniowiecznych, bardzo zainteresowały zebranych. Dobrochna Gorlińska z Warszawy w wystąpieniu pt. „Mennice Mieszka III Starego. Źródła i ich interpretacje”, w udany sposób wyszła poza studia Zygmunta

Zakrzewskiego i Mariana Gumowskiego. Nowe odczytania znanych już źródeł — monet i przekazów piśmiennych — pozwalają na znacznie szersze wnioski niż dotąd.

Wszystkie posiedzenia poza nowosolskim miały miejsce w siedzibie Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie (Pałac Jakobsona). Frekwencja wahała się od 17 do 30 osób.

Formalnie biorąc, rok 2010 był ostatnim w czteroletniej kadencji Komisji. Jak zazwyczaj jednak, nadrzędne ciała Polskiej Akademii Nauk konstytuują się bardzo powoli, w ślad za tym w zawieszeniu tkwią również komisje (poprzednią kadencję rozpoczęliśmy z rocznym opóźnieniem).

Niewątpliwie w obliczu przeobrażeń Akademii możemy oczekiwać zmian nie tylko personalnych, ale i strukturalnych, na razie jednak nie mamy na ten temat danych i będziemy kontynuować dotychczasowe prace. W roku 2011 oprócz zebrań naukowych i publikacji WN pragniemy podjąć energiczne działania na rzecz zmiany Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, której treść jest równie niespójna i nierozumna jak tytuł, a wyrządzane szkody w materii zabytkowej — nie tylko w numizmatycznej bazie danych — stają się niemożliwe do dalszego przemilczenia.

BRP.

Do PT. Autorów „Wiadomości Numizmatycznych”

Od rocznika LVI (2012) modyfikujemy styl przypisów w „Wiadomościach Numizmatycznych”. Pozostając przy **przypisach dolnych** (u dołu strony, nie w tekście głównym) adresy bibliograficzne podajemy w formie tzw. **oksfordzkiej** (autor-rok, rozwinięte w wykazie literatury na końcu). Do tej samej formy w miarę możliwości sprowadzamy także **cytowania katalogów** w opisach monet. Inne elementy zapisu bibliograficznego pozostają bez zmian. Bardo prosimy wszystkich PT. Autorów o stosowanie tych zasad w nadsyłanych tekstach.